Prosjektplan – Masterplan NGR

Sirkulærøkonomi og robuste renovasjonstjenester i Nord-Gudbrandsdalen for fremtiden (2027-2040)

1. Forankring

Prosjekteier: NGR IKS
Forankring: Prosjektet er forankret på ordførernivå i alle deltakerkommunene gjennom behandling i representantskapet til Nord-Gudbrandsdal renovasjonsselskap IKS.

NGR hadde workshop med alle 6 eierkommunene representert både politisk og administrativt 4.desember 2025. Det ble jobbet med hvordan sikre helhetlige gode tjenester og imøtekomme miljøkravene innen miljø og renovasjon. Hva skal NGR skal være i fremtiden for kommunene, innbyggerne og kundene? Det kom frem mangelen av en helhetlig plan.

Prosjektet er forankret i alle 6 kommuner gjennom NGR sitt øverste råd representantskapet. Representantskapet har i møte R-sak 15/25 den 4.desember 2025 gjort følgende vedtak:

> Vedtak:
> Representantskapet ber styret igangsette et arbeid i form av en masterplan for fremtidig investeringsbehov, struktur, anlegg og kostnadsbesparende drift. Det søkes om ekstern finansiering til en masterplan, dersom det er nødvendig kan Dovre kommune stå som søker på vegne av eierkommunene.

2. Bakgrunn og utfordringsbilde

Nord-Gudbrandsdal Renovasjonsselskap IKS (NGR) er et interkommunalt selskap eid av alle kommunene i Nord-Gudbrandsdalen; Skjåk, Lom, Vågå, Sel, Dovre og Lesja. Selskapet blei etablert 08.01.1997, og ble senere omdannet til et IKS i 2003.

NGR IKS sørger for renovasjon i kommunene. Selskapet og eierkommunene har også større ambisjoner for selskapet som en motor i regionen innen sirkulærøkonomi, kildesortering og miljø og være med å tilrettelegge for økt gjenbruk. NGR IKS er i en spennende tid der de setter fart mot en fremtidig satsning innen sirkulærøkonomi i Nord-Gudbrandsdalen.

Kommunene i Nord-Gudbrandsdal står overfor utfordringer med en avfallshåndtering i rask endring med blant annet:

- En gammel og kostnadskrevende struktur innen tjenesteområde renovasjon i Nord-Gudbrandsdalen.
- Et stort behov for å tenke nytt og helhetlig.
- Økt investeringsbehov.

- Økte utgifter og renovasjonsgebyr til abonnentene.
- Økte krav til materialgjenvinning, reduserte utslipp og sirkulær ressursbruk (EU/EØS, avfallsforskriften, forurensningsloven med fler).
- Behov for teknologisk utvikling (digitale løsninger, sensorer, sorteringsteknologi).
- Behov for en mer sirkulær verdikjede i distriktet.
- Store avstander, få innbyggere, spredt bosetting og tjenestenivå.
- Endrede innbyggerforventinger.
- Sårbart fagmiljø og struktur.

Renovasjonstjenestene er et sentralt virkemiddel for å møte disse utfordringene. Samtidig mangler regionen i dag en helhetlig, langsiktig og fremtidsrettet plan som kobler renovasjon og sirkulærøkonomi.

NGR trenger en **langsiktig masterplan** som gir felles retning for kommunene i regionen. NGR har i dag 7 miljøstasjoner, 1 sorteringsanlegg, 2 garasjeanlegg og et mannskap på ca 32 faste ansatte pluss innleie. Strukturen innenfor regionen er spesiell med at kommunene eier miljøstasjonene og NGR drifter. For hyttecontainere er det også en praksis på at kommunene eier og NGR drifter. NGR har en gammel struktur som stadig skal møte nye behov. Kostnadene står i fare for å komme i utakt med kravene til renovasjon i Nord-Gudbrandsdalen.

3. Formål med prosjektet

Formålet med prosjektet er å utvikle en **regional masterplan for renovasjon og sirkulærøkonomi** for Nord- Gudbrandsdal renovasjonsselskap IKS i de seks eierkommunene. Planen har følgende hovedmål:

> **Hovedmål 1:** Sikre en fremtidsretta, robust, samfunnskritisk renovasjonstjeneste i Nord-Gudbrandsdalen.
>
> **Hovedmål 2:** Sikre kostnadseffektive og robuste løsninger.

Prosjektet skal finne ut av:

I dag

3.1 Utrede dagens kostnadsbilde og kostnadsdrivere.

3.1.1 Beskrive dagens struktur, tilbud og drift av renovasjonstjenesten.

Framtidas NGR

3.2 Sette en langsiktig strategi og struktur for renovasjonstjenestene i hele Nord-Gudbrandsdalen, inkludert anleggsstruktur og forvaltningsstruktur.

3.2.1 Hvordan optimalisere drift og samtidig beholde gode tjenester?

3.2.2 Hvor mange miljøstasjoner skal Nord-Gudbrandsdalen ha?

3.2.3 Tilgjengelighet til tilbudene.

3.2.4 Utrede å ha ett sentralanlegg ved sorteringsanlegget på Otta.
3.2.5 Utrede hvilke fraksjoner og tilbud en skal ha på de ulike anleggene.
3.2.6 Hvordan skal den helhetlige strukturen se ut med hovedanlegg / mindre anlegg / sorteringsanlegg / selvbetjente punkt / hytterenovasjon / transport med mer?
3.2.7 Hvem skal utføre forvaltningsoppgavene?
3.2.8 Definere fremtidig eierskap til anlegg, utstyr og eiendom NGR drifter i dag og det tjenesten har behov for fremover.

3.3 Utrede strategiske valg for bedriftsrenovasjon.
3.3.1 Legge til rette for lokal verdiskaping gjennom sirkulærøkonomi.

3.4 Hvordan kan transport være med å utvikle NGR sin virksomhet bærekraftig?

3.5 Sette en framtidig retning for arbeidet med sirkulærøkonomi, miljø og renovasjon i Nord-Gudbrandsdal.

3.5.1 Se på nye samarbeid og utviklingsprosjekter på tvers av regioner og/eller selskap.
3.5.2 Bidra til økt materialgjenvinning og ombruk og redusere klima- og miljøpåvirkning.

Masterplanen skal utvikle tre scenarioer: et 0-alternativ (fortsette som i dag), alternativ 1, alternativ 2.

4. Andre prosjektbeskrivelser

Regionalt samarbeid

Prosjektet er et regionalt utviklingsprosjekt der seks kommuner samarbeider om felles kunnskapsgrunnlag, strategier og løsninger.

Innovasjon og fornying

Prosjektet tar i bruk nye tilnærminger til kommunal tjenesteutvikling ved å:

- Gå fra tradisjonell avfallshåndtering til sirkulær ressursforvaltning.
- Utfordre og tenke nytt rundt renovasjonstjenester i distriktet, som vil kunne ha overføringsverdi til andre distriktsområder.
- Se ut over kommunegrenser og regiongrenser.
- Utforske nye samarbeidsmodeller mellom kommuner, renovasjonsselskap og eksterne aktører.
- Teste nye verktøy for planlegging, datagrunnlag og brukerundersøkelse.

Kompetanse og kapasitet

Masterplanarbeidet vil bidra til:

- felles kompetanseutvikling innen sirkulærøkonomi og miljø, strategi og ledelse.
- styrking av sårbare fagmiljø gjennom regional samhandling

Klima, klimatilpasning og ressursforvaltning

Prosjektet vil:

- se på struktur, logistikk og infrastruktur til renovasjon i Nord-Gudbrandsdalen.
- bidra til mer effektiv ressursbruk.
- inngå som del av helhetlig bærekraftig areal- og ressursforvaltning i regionen.

Beredskap og samfunnssikkerhet

Renovasjon er en samfunnskritisk tjeneste. Prosjektet vil:

- vurdere beredskapsmessige aspekter ved avfallshåndtering.

5. Nyskapende element og overføringsverdi

Det nyskapende i prosjektet ligger i:

- utvikling av en felles, regional masterplan for sirkulærøkonomi i distriktskommuner.
- kobling av renovasjon, klima, beredskap og kompetanse i én helhetlig tilnærming.
- utforming av modeller som enkelt kan overføres til andre interkommunale samarbeid.

Prosjektet har høy overføringsverdi til andre regioner med små og mellomstore kommuner, spredt tjenestetilbud og en raskt endret avfallsbransje.

6. Prosjektorganisering og gjennomføring

- **Prosjekteier:** NGR IKS
- **Prosjektleder:** Det vil bli innhentet en ekstern prosjektleder som skal samarbeide tett med daglig leder i NGR. Øvrige fagkonsulent vil bli innleid for å bistå prosess og ulike utredningsarbeider analysearbeidet.
- **Styringsgruppe:** Styret i NGR. Som videre rapporterer til representantskapet.
- **Representantskapet:** Vedtaksmyndighet for masterplanen.
- **Prosjektgruppe:** Faggruppa i deltakerkommuner og NGR.
- **Referansegruppe:** Politisk nivå, eiere, relevante fagmiljø og eksterne kompetansemiljø.

Prosjektet gjennomføres i faser:

1. Oppstart og forankring
2. Kartlegging og analyse

3. Strategiutvikling
4. Utarbeidelse av masterplan og handlingsplan
5. Politisk behandling og vedtak

7. Prosjektperiode

Prosjektperiode: 2026, 2027 og deler av 2028..

Fase 1 – Oppstart og forankring (2026)

- Bestilling av en masterplan – 4.des 2025 av representantskapet.
- Mandat og prosjektplan
- Interessentanalyse
- Politisk og administrativ forankring

Fase 2 – Kartlegging og analyse (2026/2027)

- Dagens situasjon (kostnader, mengder, løsninger)
- Fremtidige krav og trender
- Brukerkartlegging og brukerundersøkelser
- Behovskartlegging

Fase 3 – Strategiutvikling (2027)

- Utvikling av scenarier (et 0-alternativ (fortsette som i dag), alternativ 1, alternativ 2.
- Prioriterte strategiske valg
- Mål og delmål frem mot 2040

Fase 4 – Tiltaks- og handlingsplan (2027)

- Konkrete tiltak
- Investeringsbehov
- Tidsplan og ansvar

Fase 5 – behandling og vedtak (2027/2028)

- Endelig masterplan
- Vedtak i styret og representantskap og for enkelttemaer der det er nødvendig eierkommuner.

8. Budsjett og finansiering (overordnet)

Kostnader 2026 og 2027:

Prosjektledelse og koordinering	300.000 kr
Møteutgifter, reise med mer	150.000 kr
Brukerundersøkelse	50.000 kr
Utredning via ekstern konsulent	350.000 kr
Kartarbeid og utredning	100.000 kr
Økonomiske utredning	200.000 kr
Handlingsplan	150.000 kr
Rapport	100.000 kr
Totale kostnader	**1.400.000 kr**

Finansiering:

Søknad skjønnsmidler 2026	800 000 kr
Egeninnsats	400.000 kr
Kontantbidrag NGR	200.000 kr
Total finansiering	**1.400.000 kr**

Eventuelle andre tilskuddsordninger vil vurderes, men prosjektet er tydelig avgrenset mot ordinær drift, investeringer og rene næringsutviklingstiltak.

9. Forankring i nasjonale føringer og kompetansemiljø

Prosjektet støtter opp under:

- nasjonale mål for sirkulærøkonomi og avfallsreduksjon
- klima- og miljøpolitiske føringer
- behovet for interkommunalt samarbeid og innovasjon i kommunesektoren

Relevante fag- og kompetansemiljø vil bli involvert der det er hensiktsmessig.

10. Avslutning

Prosjektet vil gi NGR, eierene og Nord-Gudbrandsdal et felles, robust og fremtidsrettet grunnlag for utvikling av renovasjonstjenestene.